

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

Kirkkohallituksen täysistunto / Kyrkostyrelsens plenum

Kokousaika/Tid 14.04.2026 10:15 -

Kokouspaikka/Plats Kirkon talo, neuvotteluhuone Jerusalem

Jäsenet/Medlemmar Tapio Luoma (puh.joht./ordf.)

Katri Korolainen

Jari Jolkkonen

Kaisamari Hintikka 45-55, 58-61, 63-67 §

Kimmo Koivisto 45-55, 57-61, 63-67 §

Kari Aakula 45-46, 47-67 § (etäyhteys/på distans)

Hannu Kallunki

Vuokko Vänskä 45-60, 62-67 §

Martina Harms-Aalto 45-47, 49-64, 65 (osin/dels) 66-67 §

Pekka Niiranen

Eino Nissinen 45-46, 48-67 §

Päivi Raunu (etäyhteys/på distans)

Ulla Ruusukallio (etäyhteys/på distans)

Lotta Endtbacka poissa/frånvarande

Viranhaltijat/Tjänsteinnehavare

Niilo Pesonen

Kimmo Kääriäinen 45-48, 50-55, 57-67 §

Anna Kaarina Piepponen 45-48, 50-67 §

Petri Määttä 45-48, 50-55, 57-61, 63-67 §

Juha Tuohimäki 45-48, 50-67 §

Asta Virtaniemi

Eeva-Kaisa Heikura 45-48, 50-67 §

Minna Hietämäki

Lola Talvitie

Olli Salomaa (siht./sekr.)

Edla Mäkelä 47-48 § (etäyhteys/på distans)

Mika Sirelius 49 §

Stiven Naatus 55, 66 §

Laura Huovinen 56 §

Jorma Nurkkala 58-59 §

Kirkkohallitus - Täysistunto	Outi Koskinen	14.04.2026	58-59 §
	Kalle Kuusimäki		62 § (etäyhteys/på distans)
	Johanna Simpanen		63-65 §
	Anni Rinne		66-67 §
	Katri Meripaasi		66 §
	Jussi Mukari		67 § (etäyhteys/på distans)

Pöytäkirjan vakuudeksi/In fidem

Tarkastanut/Justerat

Olli Salomaa

Vuokko Vänskä 45-60, 62-67 §

Pekka Niiranen 61 §

Kirkkohallitus - Täysistunto

14.04.2026

§ 48 Lupahakemus; Pihlajamäen kirkon käytöstä luopuminen

Diaarinumero DKIR/72/03.03.02/2026

Esittelijä yliarkkitehti Edla Mäkelä

Perustelut Kirkollisen rakennuksen lupa

Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 12.03.2026 § 27 päättänyt hakea kirkkohallitukselta lupaa Pihlajamäen kirkon käytöstä luopumiselle (liitteet 1-4/48 §).

Käytöstä luopumisen kohteena oleva kirkko

Pihlajamäen kirkko on arkkitehti Esko Korhosen suunnittelema Malmin seurakunnan kirkkorakennus, joka sijaitsee Helsingissä Pihlajamäen asuinalueella. Kirkko valmistui 1976 korkealle kallioiselle tontille ostoskeskuksen viereen. Kirkkopihalta laskeutuu leveät portaat ostoskeskukselle päin. Kirkossa on kolme kerrosta. Keskikerroksessa on pääsisäänkäynti, joka johtaa kirkko- ja seurakuntasaliin. Alakerrassa on takahuone, rippikoulusalit ja lasten kerhohuoneet. Ylimmässä kerroksessa on työ- ja kokoustiloja.

Perushahmoltaan suorakaiteen muotoisen kirkon arkkitehtuuri on pelkistettyä. Betonirakenteet ovat näkyvissä jäsentämässä punatiilipintaisia seiniä niin ulkoasussa kuin sisätiloissakin. Pääosa ikkunoista on sommiteltu kahdeksan pikkuikkunan ryhmiksi. Julkisivuissa on käytetty lasitiiltä mm. pääsisäänkäynnin betonisen katoksen yläpuolella. Kirkon kellotorni seisoo pohjoisella seinustalla. Kirkkosalin tilallinen kohokohta muodostuu alttarin puoleiseen salinosaan, jossa tila nousee muuta salia korkeammaksi viistotun katonosan vuoksi. Vastaavasti viisto kattomuoto muodostuu kirkon ulkoasussa kirkkosalia merkitseväksi aksentiksi.

Kirkko sijaitsee Pihlajamäen lähiössä, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Kohdekuvauksessa ei nosteta kirkkoa erikseen esille. Pihlajämäki on valittu myös kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään suomalaisen modernismin merkkiteosvalikoimaan. Esko Korhonen on kirkon lisäksi suunnitellut

Kirkkohallitus - Täysistunto

14.04.2026

merkittävän osan Pihlajamäen asuinrakennuksista Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) asuntotuotanto-osastolla. Asemakaavassa, joka on tullut voimaan 2010, kirkko on suojeltu merkinnällä sr-1. Määräyksen mukaan rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen, sen julkisivujen, vesikaton ja/tai sisätilojen rakennustaiteellista arvoa. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä palauttamaan alkuperäiseen asuunsa. Tontilla 38016/10 sijaitsevasta rakennuksesta eli kirkosta määrätään vielä erikseen, että rakennuksen sisätilat on säilytettävä niiden rakennustaiteellista arvoa turmelematta.

Kirkko sijaitsee asemakaavassa kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueella, joka on asemakaavahistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä aluekokonaisuus (YK/s). Tontti on lisäksi kaupunkikuvallisesti arvokasta kalliometsä/avokalliorinnettä, jota tulee hoitaa osana kortteliin 38015 liittyvää maisemallista kokonaisuutta (s-3). Tontille on lisäksi osoitettu suojeltavaa avokalliota (sak).

Malmin seurakunnan lausunto

Malmin seurakunnan seurakuntaneuvoston 10.03.2025 § 35 antaman tilatarpeita koskevan lausunnon mukaisesti ”Seurakunta on valmis luopumaan kirkon käytöstä nopeallakin aikataululla, mikäli kirkko saadaan pidettyä jonkun kristillisen yhteisön käytössä”. Lausunnossa on todettu, että asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on 02.03.2026 antanut lausunnon, jonka mukaan Museovirasto pitää hyvänä sitä, että kohteelle on löytynyt ostaja, jolla ei tiettävästi ole tarvetta tehdä kiinteistössä rakennuksen tai sen lähiympäristön kulttuurihistoriallisia arvoja heikentäviä muutoksia. Kristillisen käytön jatkuminen osaltaan edistää kirkon arvojen säilymistä. Tilanne on hyvä siinäkin mielessä, että voimassa oleva asemakaava turvaa kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä omistajuuden muuttuessa. Museovirasto ei siten näe estettä kiinteistön luovuttamiselle. Myynnin

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

yhteydessä on kuitenkin varmistettava, että tuleva omistaja on tietoinen kohteen kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä sekä suojelutilanteesta. Kun kirkko ei luovuttamisen jälkeen ole enää kirkkolain tarkoittama kirkollinen rakennus, tulee Museoviraston sijaan Helsingin kaupunginmuseo (Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo) olemaan kuultava museoviranomainen esim. korjaus- ja muutostöiden yhteydessä.

Tuomiokapitulin lausunto

Kirkkolain 3 luvun 23 §:n mukaan kirkkohallituksen on ennen 21 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä varattava tuomiokapitulille tilaisuus antaa asiasta lausunto.

Tuomiokapituli toteaa, että kirkkolain 3 luvun 27 §:n mukaan seurakunta voi myydä, vaihtaa tai muuten luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan tarjouskilpailulla.

Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Jos seurakunta luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan ilman 1 momentin mukaista tarjouskilpailua, puolueettoman asiantuntijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.

Kiinteän omaisuuden myyntiä koskevia päätöksiä ei voimassa olevan kirkkolain mukaan enää alisteta kirkkohallituksen vahvistettaviksi. Sen sijaan kirkkolain 3 luvun 21 §:n mukaan kirkkohallituksen lupa tarvitaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, jos asia koskee: 1) uuden kirkon tai siunauskappelin rakentamista tai hankkimista; 2) muun kuin kirkollisen rakennuksen muuttamista kirkoksi tai siunauskappeliksi; 3) suojellun kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka sen käyttötarkoituksen muuttamista; 4) luopumista kirkon käytöstä.

Pihlajamäen kirkko on yksi Malmin seurakunnan kirkoista ja se on tällä hetkellä seurakunnan käytössä. Seurakunta on kuitenkin katsonut, ettei sillä ole tulevaisuudessa kirkolle käyttöä, ja on valmis luopumaan kirkosta, jos se saadaan pidettyä jonkun kristillisen yhteisön käytössä.

Kun seurakunta luopuu kirkon käytöstä, sille tulee kirkkolain 3 luvun 21 §:n mukaisesti hakea kirkkohallituksen lupa. Museovirasto on lausunnossaan pitänyt hyvänä, että ostajaksi on löytynyt kristillinen uskonnollinen

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

yhdyskunta. Tuomiokapituli toteaa, että yhteisen kirkkovaltuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen.

Lupaviranomaisen harkinta asiassa

Kirkkolain 3 luvun 21 §:n mukaan kirkkohallituksen lupa tarvitaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, jos asia koskee: 1) uuden kirkon tai siunauskappelin rakentamista tai hankkimista; 2) muun kuin kirkollisen rakennuksen muuttamista kirkoksi tai siunauskappeliksi; 3) suojellun kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka sen käyttötarkoituksen muuttamista; 4) luopumista kirkon käytöstä.

Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa 12.03.2026 § 21 on päätetty saman pykälän ensimmäisessä kohdassa Pihlajamäen kirkon kiinteistön myynnistä, toisessa kohdassa luvan hakemisesta kirkkohallitukselta Pihlajamäen kirkon käytöstä luopumiseen ja kolmannessa kohdassa kiinteistöjohtajan valtuuttamisesta neuvottelemaan ja allekirjoittamaan kauppaa koskevan kauppakirjan ja tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia sen jälkeen, kun kirkkohallituksen täysistunto on antanut käytöstä luopumiseen luvan.

Helsingin seurakuntayhtymä on tehnyt päätöksen Pihlajamäen kirkon myymisestä samanaikaisesti, kun se on päättänyt hakea lupaa kirkkohallitukselta kirkon käytöstä luopumiselle. Lupa kirkon käytöstä luopumiselle olisi tullut hakea kirkkohallitukselta ennen kuin seurakunta oli ryhtynyt kirkon myyntiä koskeviin toimenpiteisiin. Tältä osin seurakuntayhtymä on menetellyt asiassa virheellisessä järjestyksessä, jos kiinteistön myyntiin asettaminen ja myyntipäätöksen tekeminen tulkitaan lain tarkoittamaksi toimenpiteeksi.

Kun seurakunta luopuu kirkon käytöstä ja rakennuksen omistava seurakuntayhtymä myy kirkkorakennuksen, voidaan tulkita myös, että rakennuksen käyttötarkoitus muuttuu, sillä rakennuksen status evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkona päättyy. Museovirasto on antanut asiasta lausunnon 02.03.2026, sillä kirkkolain 3 luvun 23 §:n mukaan seurakunnan on ennen kirkollista rakennusta koskevan päätöksen tekemistä varattava

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

Museovirastolle tilaisuus antaa lausunto suunnitelmasta, joka koskee vähintään 50 vuotta sitten käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka käyttötarkoituksen muuttamista. Museoviraston lausunnon mukaan rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen tulevaisuudessa näyttää turvatulta, sillä rakennus siirtyy kristillisen yhteisön omistukseen ja lisäksi rakennus on suojeltu asemakaavassa.

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 52 §:n mukaan seurakunnalla tulee olla kirkko. Malmin seurakunnan kirkkoina toimivat Malmin, Viikin, Puistolan ja Tapanilan kirkot, joista pääjumalanpalvelus pidetään äskettäin peruskorjatussa Malmin kirkossa.

Malmin seurakunnan seurakuntaneuvoston päätöksen 10.03.2025 § 35 mukaan asiassa, joka koskee seurakunnan lausuntoa tilankäytöstä vuonna 2026, ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Helsingin seurakuntayhtymän asiaa koskevan pöytäkirjanotteen mukaan päätösesitys on salassa pidettävä ostajan ja hinnan osalta. Asiakirjat tulevat kokonaisuudessaan julkiseksi, kun sopimus asiassa on allekirjoitettu. Edellä mainituilla perusteilla myös tämän päätöksen seuraavat liiteasiakirjat (Liite 1: Pihlajamäen kirkkokiinteistön käytöstä luopuminen. Päätöksen korjaaminen. Liite 2: Pöytäkirjanote: Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli 25.03.2026 § 15 Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin lausunto Pihlajamäen kirkon käytöstä luopuminen) ovat osittain salassa pidettäviä kiinteistön ostajan ja hinnan osalta. Kirkkohallituksella ei ole toimivaltaa päätökseen siltä osin, kun se koskee kiinteistön myymistä.

Helsingin seurakuntayhtymä oli antanut edellä mainitulle päätöspykälälle virheellisen valitusosoituksen kirkon käytöstä luopumista koskevan kohdan osalta, sillä seurakuntayhtymän päätös on vasta asian valmistelua, jolle olisi tullut antaa muutoksenhakukielto. Asia voidaan kuitenkin käsitellä virheellisestä muutoksenhakuohjauksesta huolimatta, koska virheellisesti annettu muutoksenhakuohjaus ei sinällään luo oikeutta muutoksenhakuun. Muutoksenhakuvaihe alkaa vasta kirkkohallituksen päätöksestä.

Lupaviranomaisen päätösvalta

Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston päätös kirkon käytöstä luopumisesta on syntynyt lain edellyttämällä määräenemmistöllä.

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

Kirkkovaltuuston on haettava kirkkohallituksen lupa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, kun asia koskee luopumista kirkon käytöstä. Kirkkohallitus päättää kirkon käytöstä luopumisesta koskevasta luvasta. Kirkkohallituksella ei ole päätösvaltaa kiinteistön myyntiä koskevassa asiassa.

Sovelletut lainkohdat:	Kirkkolaki luku 3 § 9, 21 ja 23, luku 10 § 15 ja 23 sekä luku 12 § 2–5. Kirkkojärjestys luku 3 § 2, 52 ja luku 10 § 4.
Lisätiedot	yliarkkitehti Edla Mäkelä, p. 050 591 7665, edla.e.makela@evl.fi
Käsittely	Martina Harms-Aalto ilmoitti olevansa esteellinen Helsingin yhteisen kirkkoneuvoston jäsenyytensä vuoksi ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Todettiin, että Harms-Aalto on esteellinen käsittelemään asiaa hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla.
Päätösehdotus	Kirkkohallitus myöntää Helsingin seurakuntayhtymälle kirkkolain mukaisen luvan Pihlajamäen kirkon käytöstä luopumiselle. Seurakuntayhtymä voi ryhtyä asiaa koskeviin toimenpiteisiin vasta, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Tämä päätös on pidettävä seurakunnassa yleisesti nähtävänä kirkkolain 10 luvun 23 §:n mukaisesti.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Ote Helsingin seurakuntayhtymä ja Museovirasto, tiedoksi Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli. Jatkotoimina Helsingin seurakuntayhtymän tulee päivittää tiedot tämän kiinteistön ja sen sisältämän arvoesineistön osalta Basis-järjestelmään.

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto
VALITUSOSOITUS

Kirkkohallituksen täysistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella. Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, jolla oikaisuvaatimus on hylätty, saa kirkollisvalituksella hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen (laillisuusperuste).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin, tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, myös tämän yhteystiedot Kirkkohallitus - Täysistunto, on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle. Sen voi myös lähettää postitse tai sähköisesti. Valitus toimitetaan omalla vastuulla.

Valituksen on oltava perillä Helsingin hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Helsingin hallinto-oikeuden osoite

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Puhelin 029 56 42069

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

14.04.2026

Kirkkohallitus - Täysistunto

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 euroa.